

Jur.kand. Stellan Gärde

Bekräfta delgivningen

Domstolen behöver få veta att du tagit emot handlingarna i detta meddelande.

Bekräfta så fort som möjligt

Du kan välja att bekräfta mottagandet på något av följande sätt.

- Svara på detta e-postmeddelande och uppge samma uppgifter som i formuläret nedan.
- Ring till domstolen på 031-732 74 00.
- Skriv ut formuläret, fyll i det och skicka tillbaka det till domstolen.

Om inte domstolen får veta att du tagit emot handlingarna, kan domstolen behöva delge dig dem till exempel genom en stämningsman.

Jag har tagit emot följande handling:

DOM, 2020-02-25 i mål/ärende nr 5631-19

.....
Datum

.....
Namnteckning

Stellan Gärde

.....
Namnförtydligande

.....
Telefonnummer, mobil

.....
Telefonnummer, arbete/annat

.....
Ny e-postadress

.....
Ny postadress

Delg nr 91843X20361871DK

KLAGANDE

Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun

MOTPART

Dick Nord, 19821013-4972

Ombud: Jur.kand. Stellan Gärde

God man: Yvonne Eriksson

God man: Emma Eriksson

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 25 september 2019 i mål nr 10672-19, se bilaga A

SAKEN

Bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrätten avslår Dick Nords ansökan om rättshjälp.

Kammarrätten beslutar att sekretessbestämmelsen i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta vara tillämplig på de uppgifter om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden som lagts fram vid kammarrättens förhandling inom stängda dörrar och inte tagits in i denna dom.

BAKGRUND

Dick Nord är av Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun beviljad insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, i form av bostad med särskild service och daglig verksamhet. Insatserna har sedan 2017 verkställts externt genom att Dick Nord varit placerad vid ett boende i Kungsbacka kommun. Efter att Dick Nord ansökt om ändrad verkställighet av insatserna i början av 2019 sade boendet omgående upp hans plats.

Därefter beslutade Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun den 26 augusti 2019 att Dick Nords insatser skulle verkställas utanför kommunen genom ett boende i Oskarström i Halmstads kommun. Beslutet överklagades av Dick Nord till Förvaltningsrätten i Göteborg som den 25 september 2019 beslutade att bifalla hans överklagande och upphäva nämndens beslut om ändrad verkställighet. Förvaltningsrättens beslut motiverades i huvudsak med att domstolen inte ansåg att det fanns särskilda skäl enligt 16 c § LSS att verkställa de beviljade insatserna utanför Partille kommun.

Kammarrätten beslutade den 18 oktober 2019 att förvaltningsrättens dom tills vidare inte ska gälla.

YRKANDEN M.M.

Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Vård- och omsorgsnämndens beslut den 26 augusti 2019. Nämnden anför följande.

När Dick Nord blev uppsagd från boendet i Kungsbacka kommun fanns det inte någon plats ledig vid kommunens gruppboenden. Partille kommun har sju egna gruppboenden och fyra serviceboenden. Omsättningen är mycket

låg då de flesta bor kvar under många års tid. Därtill är Dick Nords behov sådana att de boenden som finns inte passar honom, även om någon plats skulle bli ledig. Dick Nord har, på grund av sin funktionsnedsättning, en rad specifika behov som för närvarande inte kan tillgodoses i Partille kommun. Konkret planering pågår för att i framtiden kunna erbjuda Dick Nord ett boende av god kvalitet i kommunen. Till dess är det bästa för Dick Nord att han bor kvar i Oskarström. Nämnden anser att boendet i Oskarström tillförsäkrar Dick Nord goda levnadsvillkor.

Boendet i Oskarström har egen ingång och är anpassat utifrån Dick Nords behov och det självskadebeteende som kan uppstå. Dick Nord har ett stort behov av ett boende som är integrerat med den dagliga verksamhet som han deltar i. Även detta erbjuds i Oskarström. I boendet finns också tillgång till kompetent personal.

Nämnden har god kännedom om Dick Nord och hans behov. Inför flytten genomfördes ett omfattande arbete för att förebygga negativa effekter. Bland annat har personal som är bekant med Dick Nord följt med till det nya boendet under en övergångsperiod.

Inspektionen för vård och omsorgs (IVO:s) beslut den 3 februari 2020 grundar sig till stor del på omständigheter som förelåg i samband med flytten och under hösten 2019. Det vitsordas att situationen i anslutning till detta varit utmanande. Mycket av det som står i beslutet har dock ändrats. Under tiden som Dick Nord har vistats i Oskarström har han utvecklat sitt verbala språk och är lugnare. Av rapporter från boendet framgår att Dick Nords utveckling går framåt.

Till stöd för sin talan åberopar nämnden sammanställning av inhämtad information från stödassistent och verksamhetschef, behovsbedömning av metodutvecklare samt sammanställning av boendepersonalens utbildning.

Dick Nord anser att överklagandet ska avslås. Han ansöker även om rättshjälp och anför följande.

Nämndens beslut att verkställa hans beviljade insatser vid boendet i Oskarström ska upphävas eftersom det kan skada honom på ett sätt som kan medföra fara för hans liv. Beslutet står i strid med hans rätt till självbestämmande och att leva som andra. Det strider även mot hans rätt att inte förflyttas under tvång. Beslutet kan inte anses tillförsäkra honom goda levnadsvillkor. Av praxis framgår att utgångspunkten enligt LSS är att den enskildes behov ska tillgodoses i den egna kommunen.

På grund av sitt funktionshinder har han ett mycket stort behov av struktur och en vardag som är förståelig för honom. Han har ett mycket svårt självskadebeteende och är i behov av ständigt närvarande personal och mycket stöd. Det krävs ingående förståelse av honom och hans funktionsnedsättning för att skapa trygghet och stabilitet kring honom. Hans nuvarande fysiska och psykiska tillstånd innebär ett stort lidande. Hans intag av mat är starkt begränsat och han är underviktig. Planeringen inför flytten har inte varit acceptabel. Personalen i Oskarström har inte fått utbildning i tid och har därför inte kunnat kommunicera med honom under hans två första månader i boendet.

Han ska beviljas rättshjälp då han helt saknar inkomst och inte på något sätt kan företräda sig själv med utgångspunkt i de funktionshinder som han har.

Till stöd för sin talan åberopar *Dick Nord* ett flertal intyg, foton, händelserapporter från polisen samt beslut av IVO den 3 februari 2020.

Kammarrätten har hållit muntlig förhandling. På begäran av nämnden har vittnesförhör hållits med regionchefen Johanna Liljander och metodhandledaren Jessica Persson. På begäran av *Dick Nord* har

vittnesförhör hållits med läkaren Göran Cullberg, läkaren Magnus Garell psykologen Sven-Olof Dahlgren, samt Willy Engebrethsen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Rättslig reglering

Av 7 § första stycket LSS framgår att personer som omfattas av lagens personkrets har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Insatser enligt lagen är bland annat bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Enligt 7 § andra stycket samma lag ska den enskilde genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov och utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Av 16 c § LSS framgår att om det finns särskilda skäl får en kommun verkställa ett beslut enligt 9 § 8 eller 9 i en annan kommun. Den kommun som har beslutat om boendet har ansvaret enligt LSS gentemot den person som till följd av beslutet är bosatt i den andra kommunen.

Vad målet gäller

Nämndens beslut den 26 augusti 2019 att verkställa de beviljade insatserna utanför Partille kommun är fattat med stöd av 16 c § LSS och förvaltningsrätten har beslutat att upphäva nämndens beslut med stöd av samma bestämmelse. Av 27 § LSS framgår dock vilka beslut enligt LSS som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Ett beslut enligt 16 c § LSS anges inte och det får därför inte överklagas i denna ordning. En

enskild kan alltså inte genom ett överklagande enligt LSS få prövat om en kommun haft särskilda skäl att verkställa ett beslut enligt 9 § 8 eller 9 i en annan kommun.

Nämndens beslut har dock betydande och faktiska verkningar för Dick Nord. Det är därför överklagbart enligt praxis (jfr HFD 2012 ref. 11 och RÅ 2007 ref. 7 och där angivna rättsfall). Vid en sådan prövning har domstolen inte att ta ställning till var han tillförsäkras de bästa levnadsvillkoren. Prövningen är begränsad till om han tillförsäkras goda levnadsvillkor genom beslutet om ändrat genomförande av den tidigare beviljade insatsen (jfr HFD 2012 ref. 59 och där angivna rättsfall).

Frågan i målet är således avgränsad till om Dick Nord genom det överklagade beslutet är tillförsäkrad goda levnadsvillkor.

Omständigheterna i målet

Av det medicinska underlaget framgår att Dick Nord har ett funktionshinder som bland annat innebär att han har ett stort behov av struktur och en vardag som är förståelig för honom. Han är i behov av ständigt närvarande personal och mycket stöd. Vidare framgår att han kommunicerar genom tecken. På grund av att han har ett svårt självskadebeteende måste hans fysiska omgivning vara särskilt anpassad för honom. Utifrån handlingarna framgår även att Dick Nords flytt har varit hastigt påkallad och att nämnden därför har behövt ordna ett nytt boende i en trängd situation med högt ställda krav.

Kammarrättens bedömning

Utredningen i målet består av bland annat ett antal intyg, fotografier, händelserapporter från polis samt vittnesförhör. Underlaget är omfattande och ger sammantaget en tydlig och entydig bild av Dick Nords tillvaro i

Oskarström. I målet är utrett att flytten till Oskarström har inneburit en stor påfrestning för Dick Nord. Detta har tagit sig uttryck genom ett självskadebeteende som gett upphov till ett flertal dokumenterade skador framför allt hos Dick Nord själv, men även i hans bostad. Vid flera tillfällen har situationen varit så svår att polis har behövt tillkallas. Det har tagit lång tid innan praktiska fel såsom trasiga eluttag och bristfällig uppvärmning har åtgärdats. I målet har även framkommit att Dick Nord regelbundet måste påkalla hjälp själv i samband med att olika incidenter uppstår, eftersom personalen oftast inte befinner sig i hans direkta närhet. Uppgifterna som Dick Nords företrädare har lämnat om hans situation stöds av såväl det skriftliga underlaget som vittnesuppgifter.

Nämnden anför att flera av de påtalade bristerna numera är åtgärdade och att Dick Nords utveckling i boendet är positiv och går framåt. Emellertid har det inte getts in något underlag som på ett tydligt och konkret sätt ger tillräckligt stöd för dessa påståenden. Även om det har gått flera månader sedan Dick Nord flyttade till Oskarström är det därmed inte visat att hans situation har förbättrats på ett avgörande sätt jämfört med vad som redogjorts för ovan. Kammarrätten anser därmed att utredningen i målet visar att Dick Nord inte tillförsäkras goda levnadsvillkor. De vittnesförhör som hållits på nämndens begäran och vad nämnden har anfört om personalens kompetens och boendets utformning utgör inte skäl för någon annan bedömning.

Sammanfattningsvis bedömer kammarrätten att nämndens beslut om ändrat genomförande av insatserna bostad med särskild service och daglig verksamhet i Oskarström inte tillförsäkrar Dick Nord goda levnadsvillkor. Förvaltningsrättens dom, som innebär att beslutet upphävs, ska därför inte ändras. Nämndens överklagande ska därmed avslås.

Rättshjälp

Rättshjälp får enligt 7 § rättshjälpslagen (1996:1619) beviljas om den rättssökande behöver juridiskt biträde utöver rådgivning och detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Av 8 § samma lag framgår att rättshjälp får beviljas endast om det med hänsyn till angelägenhetens art och betydelse, tvisteföremålets värde och omständigheterna i övrigt är rimligt att staten bidrar till kostnaderna.

Enligt 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska rätten se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. Genom frågor och påpekanden ska rätten verka för att parterna avhjälpel otydligheter och ofullständigheter i sina framställningar.

Gode män och förvaltare ska, i den utsträckning det följer av deras förordnande, bevaka rätten för de personer som de företräder, förvalta deras tillgångar och sörja för deras person. Detta framgår av 12 kap. 2 § föräldrabalken.

Kammarrätten konstaterar att frågan om insatserna bostad med särskild service och daglig verksamhet är av väsentlig betydelse för Dick Nord. Av utredningen i målet framgår att Dick Nord har ett funktionshinder som gör att han har stora svårigheter att bevaka sin rätt och föra sin egen talan. På grund av detta funktionshinder har han fått god man förordnad för sig som har uppdraget att bevaka hans rätt, förvalta hans egendom och sörja för hans person. Det ingår i den gode mannens uppdrag att biträda Dick Nord i kontakter med myndigheter och domstolar i fråga om bland annat hans rätt till insatser enligt LSS. Med hänsyn till att Dick Nord har biträde av god man och då förvaltningsdomstolarna har en skyldighet att se till att mål i domstolen blir tillräckligt utredda anser kammarrätten att Dick Nord inte har rätt till rättshjälp. Ansökan om rättshjälp ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Niclas Falkendal

Ewa Mårdberg

Frances Voon
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 2

DOM

2019-09-25

Meddelad i Göteborg

Mål nr
10672-19**KLAGANDE**

Dick Nord, 19821013-4972

God man: Yvonne Eriksson

Ombud: Jessica Gustavsson

Ombud: Stellan Gärde

MOTPART

Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun

ÖVERKLAGAT BESLUTOrdförandens i Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun beslut
2019-08-26, dnr VON/2019:74**SAKEN**Bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lagen (1993:387)
om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och upphäver ordförandens i Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun beslut gällande verkställighet av beviljad insats i form av bostad med särskild service på Humana LSS Sverige AB:s boende i Oskarström.

Förvaltningsrätten avslår Dick Nords yrkande om muntlig förhandling och ansökan om rättshjälp.

BAKGRUND

Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun (nämnden) beslutade den 17 september 2003 att från och med den 1 juli 2003 bevilja Dick Nord insats i form av bostad med särskild service för vuxna enligt 7 § och 9 § LSS. Beslutet gällande bostad med särskild service verkställdes från och med den 1 december 2017 genom köpt plats på gruppboende på Hultagården i Kungsbacka kommun. Dick Nord ansökte i början av 2019 om annan verkställighet. Hultagården sade den 14 februari 2019 upp den köpta platsen på gruppboendet.

Avtal mellan Partille kommun och Humana LSS Sverige AB (Humana) tecknades i juli 2019, att gälla från och med den 1 september 2019, avseende insats i form av bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS för målgruppen personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. I insatsen ingår integrerad daglig verksamhet på boendet, vilket Dick Nord sedan tidigare är beviljad av Partille kommun. Avtalet gäller från och med den 1 september 2019 och under förutsättning att ett giltigt beslut om insats finns. Avtalet avser placering av Dick Nord på Humanas boende i Oskarström i Halmstads kommun.

Ett beslut den 18 juni 2019 om ny verkställighet på Humanas boende överklagades av Dick Nord den 9 augusti 2019. Förvaltningsrätten beslutade den 21 augusti 2019 att upphäva beslutet på grund av att det inte uppfyllde förvaltningslagens motiveringskrav och inte innehöll ställningstagande till om det förelåg särskilda skäl enligt 16 c § LSS (mål nr 10062-19).

Genom det nu överklagade beslutet bestämde ordföranden i Vård- och omsorgsnämnden i Partille kommun att insatsen om bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS och daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS för Dick Nord ska verkställas utanför kommunen genom avtal med Humana om

boende i Oskarström från och med den 1 september 2019. Beslutet motiverades huvudsakligen enligt följande. Det är endast på ett av gruppboendena i Partille kommun, Kvistvägens gruppboende, som en lägenhet i nuläget finns ledig. I dagsläget finns inte tillräckligt med personal på detta gruppboende eller tillräcklig kompetens bl.a. beroende på Dick Nords gravt utåtagerande beteende, hans specifika behov i samband med kommunikation samt en stor komplexitet i utlösande faktorer. Rekrytering av kompetent personal kan slutföras först efter årsskiftet och därefter krävs introduktion för personkännedom, fungerande arbetssätt och förtroendeskapande. Vidare bedöms lägenheten enligt kommunens utredning år 2017 inte kunna anpassas på ett sådant sätt att den kan möta hans behov. Nödvändig ljudisolering går inte att genomföra och bostadsrättsföreningen har motsatt sig nödvändiga anpassningar i form av borttagning av vassa kanter samt säkrande av el och vattenaggregat. Inriktningen och sammansättningen av de boende där gör att Dick Nords behov av avskildhet, lugn och förutsägbarhet i kombination med hans kraftigt utåtagerande beteende inte kan hanteras där. På övriga gruppboenden i kommunen finns samma svårigheter gällande personal, kompetens och lokalanpassning. En förstudie gällande Ögårdet, som inte är någon gruppboestad, har initierats för att skapa en godkänd gruppboestad men någon tidplan finns inte. Olles hus är inget alternativ, eftersom det inte är en gruppboestad och inte hyrs av Vård- och omsorgsförvaltningen. Vidare saknas inom kommunen möjlighet att ha daglig verksamhet integrerat i boendet. Utifrån Dick Nords individuella och komplexa behov av anpassade lösningar och särskild kompetens går det i dagsläget inte att utforma insatser med god kvalitet som tillförsäkrar honom goda levnadsvillkor i kommunen. Boendet i Oskarström är det som bäst svarar mot hans behov och som är det geografiskt närmaste alternativet. Där får han personal utifrån sina specifika behov och med kompetens i alternativ och kompletterande kommunikation samt lågaffektivt bemötande. Daglig verksamhet kan integreras i boendet vilket ger minskat antal förflyttningar och god personalkontinuitet.

Inledningsvis kommer han att ha extra hög personaltäthet med dubbelbemanning dag och natt. Planering har genomförts i form av bl.a. bredvidgång för att skapa trygghet, förutsägbarhet samt personkännedom. Nämndens målsättning är alltid att så långt möjligt verkställa beslut inom Partille kommun. Nämnden kommer att ha Dick Nords önskemål om att flytta till kommunen i åtanke vid planeringen av ny gruppbostad.

YRKANDEN M.M.

Dick Nord yrkar att Partille kommuns beslut, om insatser i form av bostad med särskild service och daglig verksamhet med verkställighet i Oskarström utanför Partille kommun, ska upphävas samt att muntlig förhandling ska hållas. Han ansöker även om rättshjälp. Han anför bl.a. följande.

De beslutade insatserna utanför kommunen kan skada honom på ett sätt som kan medföra fara för hans liv. Beslutet står i strid med hans rätt till självbestämmande, hans rätt att tillförsäkras goda levnadsvillkor och inflytande, hans rätt att få leva som andra och hans rätt att inte förflyttas under tvång enligt 5–7 §§ LSS, artikel 8 Europakonventionen, artikel 19 och 28 Funktionshinderkonventionen samt 1 kap. 2 § regeringsformen.

Särskilda skäl att flytta honom till en annan kommun föreligger inte på grund av att han hela tiden motsatt sig verkställigheten i Oskarström, flytten innebär allvarliga medicinska risker för honom samt att det inom Partille kommun finns lediga platser där han tidigare bott och som kan tillgodose hans behov. Det är av stor vikt att kommunen noga utvärderat om det finns möjligheter att verkställa insatsen inom kommunen. Det är märkligt att kommunen med sina resurser inte har kunnat göra någon utredning sedan år 2017. Han var placerad på Ögärdet åren 2005–2016. Han känner därmed väl till den miljön och känner sig trygg samt har goda minnen därifrån, vilket innebär en stor fördel vid omhändertagandet av honom. Han var även

placerad på Ögärdet den 15 mars–1 december 2017. I kommunen finns personal som är mycket kompetent och som han tyckt om och varit omtyckt av. Skötaren Henrik Jirenfelt, som har arbetat med honom på Mellbygården åren 2004–2016, och Nourddyne Kaka, som känner honom mycket väl och har arbetat med funktionsnedsatta på Ögärdet, anser att enskilt boende på Ögärdet är mycket lämpligt utifrån hans karaktär och speciella situation med utåtagerande beteende m.m. Han kan bo där utan att störa någon och med närhet till gruppboendet Mellbygården som ligger några meter från Ögärdet. Personalfrågan kan lösas genom att kommunen rekryterar så snart som möjligt under september–december år 2019. Personal som rekryterats av Humana till boendet i Oskarström kan anlitas som personal till boendet i Partille kommun under rekryteringen. Kommunen kan inte garantera god personalkontinuitet på boendet i Oskarström, eftersom personalen inte är anställd av kommunen. Det föreligger en allvarlig risk för att han vid en flytt till Oskarström blir så svårt självskadande och utåtagerande att personal kommer att ha svårt att hantera honom om de inte redan känner honom eller är mycket erfarna av just detta. Det är inte visat att personalen i Oskarström har den kompetensen. Han har hittills haft beslut på dubbelbemanning dygnet runt, men boendet i Oskarström har uppgett att han endast kommer att ha dubbelbemanning i början. En flytt innebär att han skulle förlora sitt nätverk av läkare och andra professioner samt anhöriga. Boendet i Oskarström är inte färdigbyggt. Partille kommun har inte uppgett någon slutpunkt för förstudien gällande att skapa en godkänd gruppbostad på Ögärdet.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Utredning i målet

I intyg den 25 oktober 2017 av Malin Nystrand, läkare i omsorgspsykiatri, anges bl.a. följande. Dick Nord har sedan födseln Möbius syndrom med måttlig till svår utvecklingsstörning och autism. Han är i mycket stort behov av struktur och en vardag som är förståelig för honom. Han har ett mycket svårt självskadebeteende med slag mot huvud och kropp. Dessa slag har varit mycket hårda och allvarliga och misstänks ha orsakat hjärnskador på grund av försämrad motorik, kommunikationsförmåga och ork. Han är i behov av ständigt närvarande personal och mycket stöd. Det krävs en ingående förståelse av hans svåra funktionsnedsättning för att skapa trygghet och stabilitet kring honom.

I läkarintyg den 15 juli 2019 av läkaren Göran Cullberg anges bl.a. följande. I samband med förändringar i boende, personal och oplanerade händelser blir Dick Nord mycket orolig och ångestfylld samt starkt utåtagerande och våldsam mot omgivningen och sig själv. Han har de senaste åren efter flera omflyttningar haft ett starkt aggraverat självskadebeteende där han slår sig själv, vilket pågår i flera år efter flytt. Hans medicinska tillstånd har starkt försämrats de senaste åren. Neurologiskt företer han en bild som måste förenas med upprepade starka hjärnskakningar. Risken för ytterligare skador skulle vara mycket stor vid en förflyttning.

I vittnesattest från augusti 2019 av Henrik Jirenfelt anges bl.a. följande. Han har arbetat med Dick Nord åren 2004–2016 både på daglig verksamhet och på Mellbygården. Ögårdet (villan) är lämplig för Dick Nord att bo i om fönsterrutorna byts till härdat säkerhetsglas. Henrik Jirenfelt har arbetat i villan på Ögårdet och känner fastigheten väl. Det viktigaste för att miljön ska fungera för Dick Nord är att han har personal med kompetens att bemöta

honom, eftersom det skapar trygghet. Att bygga en bra relation med honom är det viktigaste och om en sådan trygghet finns kan han bo nästan var som helst. Om han saknar denna trygghet fungerar inte många lokaler överhuvudtaget. Om han får bo i Partille kommun skulle kommunen kanske kunna anställa vissa av hans tidigare vårdare som fortfarande arbetar i kommunen.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Personer som omfattas av personkretsen i 1 § LSS har enligt 7 § rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Exempel på insatser för särskilt stöd och särskild service är bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS och daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS.

En bostad enligt 9 § 9 LSS kan utformas på olika sätt. Tre huvudformer kan dock urskiljas. Det kan vara fråga om en av kommunen anvisad särskilt anpassad bostad utan fast bemanning eller en servicebostad med visst fast basstöd genom anställd personal för anläggningen eller slutligen en gruppboende med erforderlig fast kollektiv bemanning som i huvudsak ska täcka de boendes hela stödbehov (lagens förarbeten i prop. 1992/93:159 s. 179–180).

Till kommunens uppgifter hör bl.a. att fortlöpande följa upp vilka som omfattas av lagen och vilka deras behov av stöd och service är samt att verka för att personer som omfattas av lagen får sina behov tillgodosedda (15 § 1–2 LSS). Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av funktionshinder möter betydande svårigheter i sin livsföring och därför behöver ett sådant boende (5 kap. 7 § tredje stycket

socialtjänstlagen [2001:453]). Kommunen ska planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska funktionshinder (5 kap. 8 § andra stycket socialtjänstlagen).

Om det finns särskilda skäl, får en kommun verkställa ett beslut enligt 9 § 9 LSS i en annan kommun. Den kommun som har beslutat om boendet har ansvaret enligt denna lag gentemot den person som till följd av beslutet är bosatt i den andra kommunen (16 c § LSS).

Särskilda skäl enligt 16 c § LSS kan t.ex. finnas för att underlätta för personer som har en ovanlig diagnos eller som har komplicerade funktionsnedsättningar att få tillgång till anpassade boendelösningar och särskild kompetens som det kan vara svårt att tillhandahålla i små kommuner (prop. 2010/11:49 s. 65).

Enligt LSS är utgångspunkten att den enskildes behov ska tillgodoses i den egna kommunen. När det gäller planeringen av bostäder med särskild service är ett längre tidsperspektiv ofta nödvändigt. Förhållandena kan vara sådana att en kommun, trots att den uppfyllt sin planeringsskyldighet, inte har möjlighet att erbjuda den enskilde en gruppboende i den egna kommunen förrän förhållandevis lång tid efter det att behovet uppstått. I avvaktan på lämpligt boende för den funktionshindrade måste i sådant fall beslut om insatser i form av bostad med särskild service verkställas i en annan kommun. Detta bör emellertid principiellt ses som en övergångslösning till dess möjligheter skapats att erbjuda ett lämpligt boende i den egna kommunen (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2012 ref. 59).

Förvaltningsrättens bedömning

Dick Nord är från och med den 1 juli 2003 beviljad insats av Partille kommun i form av bostad med särskild service för vuxna. Av beslutet framgår att han sedan tidigare var beviljad motsvarande insats för barn och unga och att han vid beslutstillfället hade bott på Hultagården i Göteborgs kommun sedan 1997. I beslutet angavs att han för närvarande erbjuds fortsatt boende på Hultagården i enlighet med sina önskemål. Av Dick Nords uppgifter framgår att han fick flytta till Mellbygården/Ögärdet i Partille 2005, år 2016 därifrån till Askim i Göteborgs kommun och 2017 temporärt tillbaka till Partille, varefter han fick plats på Hultagården i Kungsbacka kommun.

Av handlingarna i målet framgår att Dick Nord i januari 2019 ansökte om annan verkställighet av beslutet om bostad med särskild service samt att Hultagården den 14 februari 2019 sade upp den köpta platsen på gruppboendet.

Efter att förvaltningsrätten upphävt Partille kommuns beslut av den 18 juni 2019 om verkställighet på Humanas boende i Oskarström fattade ordföranden i Vård- och omsorgsnämnden den 26 augusti 2019 ett nytt beslut om att insatserna om bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS och daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS för Dick Nord ska verkställas utanför kommunen på Humanas boende i Oskarström från och med den 1 september 2019.

Frågan i målet är därmed i första hand om det föreligger särskilda skäl att verkställa beslutet av den 1 juli 2003 om beviljad insats i form av bostad med särskild service för vuxna för Dick Nord utanför Partille kommun. Det är kommunen som har bevisbördan för att särskilda skäl föreligger.

Kommunen anser att särskilda skäl föreligger med motiveringen att det på kommunens gruppboenden saknas personal och kompetens att möta Dick Nords behov samt att nödvändiga lokalanpassningar inte kan göras. Kommunen anför att detta beror på Dick Nords gravt utåtagerande beteende, hans specifika behov i samband med kommunikation samt den stora komplexiteten i utlösande faktorer. Vidare uppger kommunen att den enda för tillfället lediga platsen på ett gruppboende inom kommunen är olämplig även av det skälet att boendets inriktning och grupp sammansättning gör att Dick Nords behov av avskildhet, lugn och förutsebarhet i kombination med hans utåtagerande beteende inte kan hanteras. Därutöver anføres att en förstudie har inletts för att skapa en godkänd gruppboestad och att Dick Nords önskemål att flytta till kommunen då ska beaktas, men någon tidplan finns inte.

Dick Nord anser att särskilda skäl inte föreligger eftersom det finns möjlighet att placera honom på Ögärdet där han var placerad 2005–2016 och 2017 samt att det inom kommunen finns personal som han känner sedan tidigare, känner sig trygg med och som har kompetens att vårda honom. Vidare anför han att personal kan rekryteras under återstoden av 2019 och att den personal som rekryterats till Humanas boende i Oskarström under tiden kan anställas av Partille kommun för att vårda honom. Han hänvisar också till intyg av en av hans tidigare vårdare med innehållet att Ögärdet är lämpligt som boende för honom utifrån hans karaktär och situation med bl.a. utåtagerande beteende samt på grund av närheten till Mellbygårdens gruppboende.

I ovannämnda förarbeten anges att särskilda skäl enligt 16 c § LSS kan föreligga t.ex. om små kommuner inte kan tillhandahålla anpassade boendelösningar och särskild kompetens till personer med ovanlig diagnos eller komplicerade funktionsnedsättningar. Mot bakgrund av att den tydliga utgångspunkten i LSS är att den enskildes behov ska tillgodoses i den egna

kommunen och att verkställande av insatser utanför kommunen i princip betraktas som övergångslösningar (HFD 2012 ref. 59) anser förvaltningsrätten att bedömningen av om särskilda skäl föreligger bör vara restriktiv. Eftersom kommunerna har en skyldighet att fortlöpande följa upp vilka som omfattas av LSS och vilka deras behov av stöd och service är (15 § 1–2 LSS) samt att inrätta bostäder med särskild service (5 kap. 7 § socialtjänstlagen) kan enbart den omständigheten att det inte finns någon ledig plats i någon av kommunens bostäder med särskild service inte utgöra särskilda skäl.

Personal som vårdat Dick Nord i kommunen och arbetat på kommunens boende Ögärdet, där han vistats i flera år, bedömer att han kan tillförsäkras goda levnadsvillkor där efter enklare lokalanpassningar och med personal som tidigare vårdat honom. Kommunen har inte inkommit med någon utredning som motsäger detta. Vidare anser förvaltningsrätten att kommunens utredning av om det är möjligt att placera Dick Nord på något av kommunens boenden är bristfällig, eftersom det underlag som utredningen hänvisar till är två år gammalt och enbart avser ett av kommunens gruppboenden.

Det har inte heller framkommit att Dick Nords behov är så omfattande eller särskilda att beslutet att bevilja honom insatsen bostad med särskild service inte kan verkställas inom Partille kommun. Förvaltningsrätten konstaterar i detta hänseende att den utredning som legat till grund för det överklagade beslutet bl.a. hänvisar till att han har behov av alternativ och kompletterande kommunikation och lågaffektivt bemötande och att boendet i Oskarström har personal med kompetens inom dessa områden. Enligt förvaltningsrättens mening är sådana behov vanligt förekommande i den kategori av funktionshindrade som omfattas av LSS. Kompetens inom dessa områden torde därmed normalt vara etablerad i de allra flesta kommuner. En funktionshindrads behov av alternativ och kompletterande kommunikation

och lågaffektivt bemötande kan därför inte anses utgöra särskilda skäl att verkställa en beviljad insats i form av bostad med särskild service utanför kommunen. Det kommunen har anfört om lokalernas utformning i kommunens boenden visar inte heller att det föreligger särskilda skäl, enligt förvaltningsrättens mening. Mot denna bakgrund, samt även med beaktande av att kommunen känt till Dick Nords behov sedan åtminstone 1990-talet och därmed haft avsevärd tid på sig att fullgöra sin skyldighet att inrätta ett för honom lämpligt boende i kommunen, föreligger inte särskilda skäl att verkställa den beviljade insatsen bostad med särskild service för vuxna utanför Partille kommun. Överklagandet ska därför bifallas.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bifaller förvaltningsrätten överklagandet och upphäver det överklagade beslutet om verkställighet av beviljad insats i form av bostad med särskild service på Humana LSS Sverige AB:s boende i Oskarström. Detta innebär att det ursprungliga beslutet från 2003 gäller. Vid denna utgång är det uppenbart obehövligt att hålla muntlig förhandling och att bevilja rättshjälp i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Ann Rittri
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Dragan Dobromirovic, Annikka Hedberg och Britt-Marie Nordin deltagit.

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Emil Nästegård.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.